

Community- en Artisanale maskers - Gids van de minimale vereisten, confectie, onderhoud en gebruik

Geldig vanaf 24-04-2020

Versie 1.1: Bijgewerkte versie, gepubliceerd op 2020-04-28

ICS: 13.340.99

Inhoud

Pagina

Nationaal Voorwoord.....	4
Dankwoord	5
Voorwoord.....	6
1 Toepassingsgebied	7
2 Termen en definities.....	8
3 Beschrijving	10
4 Benaming	10
5 Een community en/of artisanal masker maken	10
5.1 Algemeen.....	10
5.2 Het ontwerp.....	11
5.2.1 Algemeen.....	11
5.2.2 Mogelijke ontwerpen voor community- en artisanal maskers.....	11
5.2.3 Afstemming op de morfologie.....	11
5.3 Materialen	11
5.3.1 Onschadelijkheid voor huid, slijmvliezen en longen	12
5.4 Hoofdbevestiging	12
5.5 Maatvoering en confectie	13
5.5.1 Communitymasker type “multiface”	13
5.5.2 Confectie instructie	15
5.5.3 Community- of artisanal masker type " eendenbek"	20
5.5.4 Community- of artisanal masker type “plat gevouwen”.....	24
5.6 Onderhoudsinstructies	28
5.6.1 Aanbevelingen voor onderhoud	28
5.6.2 Visuele controle na het onderhoud	29
6 Markering en informatie.....	29
7 Verpakking	29
8 Testen van de communitymaskers.....	29
8.1 Algemeen.....	29
8.2 Visuele inspectie van het masker in nieuwstaat	29
8.3 Weerstandstest hoofdbevestiging.....	30
8.4 Penetratie van enkel- en meerlagige componenten.....	30
8.5 Luchtdoorlaatbaarheid.....	30
9 Instructies voor gebruik en verwijderen van een community- of artisanal masker	31
9.1 Het masker dragen	31
9.2 Het masker verwijderen:	31
9.3 Wegwerpen van beschadigd of einde levensduur community- en/ of artisanale maskers	32
Bibliografie	33

Nationaal Voorwoord

Dit document is opgesteld door de commissie B Pandemic Respiratory Masks.

Deze commissie werd door het NBN in samenwerking met Sector Operator Centexbel opgericht. De opdracht van deze commissie was om een technisch document zo snel mogelijk te publiceren.

OPMERKING: Een technisch document is een technische specificatie die werd ontwikkeld volgens een procedure van uitwerking en consultatie aangepast aan het beoogde doel, en die niet het formeel statuut van een norm bezit

Dit document is grotendeels gebaseerd op de AFNOR SPEC S76-001:2020, met de volgende aanpassingen:

- het opsplitsen van de term 'barriere masker' in een term communitymasker en een term artisanaal masker, ter verduidelijking van het verschil tussen deze types;
- een actualisatie van de stand van zaken omtrent het testen van deze maskers;
- introductie van een bijkomend masker ontwerp;
- een aanpassing aan de Belgische situatie;
- een veralgemening naar alle types infecties (niet beperkt op de huidige uitbraak van COVID-19).

De aandacht wordt gevestigd op het feit dat sommige delen van dit document het voorwerp kunnen uitmaken van intellectuele eigendomsrechten of analoge rechten. Het NBN kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het niet identificeren van dergelijke rechten en voor het niet informeren over hun bestaan.

Dankwoord

Dit document is tot stand gekomen dankzij de inzet en multi-disciplinaire expertise van de Belgische commissieleden.

Onze dank gaat uit naar Karin Eufinger en Inge De Witte van Centexbel, Jo Van Landeghem van Creamoda en Gwin Steenhoudt van Febelsafe.

Ook willen we de FOD Economie en Sciensano bedanken voor hun hulp bij het tot stand komen van dit document.

Tenslotte willen we ook AFNOR bedanken voor het ter beschikking stellen van hun AFNOR Spec S76-001 document.

Voorwoord

De voorwerpen community- en artisanal masker zijn bedoeld als aanvulling op de beschermingsmaatregelen ter voorkoming van verspreiding van ziektes in de bevolking, in combinatie met handhygiëne en de regels van “social distancing”.

Deze voorwerpen zijn bedoeld voor het grote publiek en in het bijzonder voor elke gezond en/of persoon die geen symptomen van besmetting/ ziekte vertoont.

Het is belangrijk om het duidelijk onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende soorten maskers:

- 1) Artisanale maskers worden niet in serieproductie gemaakt.
- 2) Communitymaskers worden gemaakt in serieproductie, uit materialen die hun specifieke functie bewezen hebben door wetenschappelijke testen.
- 3) Medische mondkmaskers (of chirurgisch mondkmasker). Deze moeten voldoen aan alle vereisten vastgelegd in de Verordening (EU) 2017/745 / Richtlijn 93/42/EEG betreffende medische hulpmiddelen. Deze maskers beschermen de patiënt tegen secreten van de gezondheidswerkers.
- 4) De PBM FFP2 en FFP3 mondkmaskers zijn persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Deze moeten voldoen aan alle vereisten vastgelegd in de Verordening (EU) 2016/425 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze maskers beschermen de drager tegen partikels/ deeltjes.

OPMERKING: Als een apparaat zowel de drager als ook de omgeving beschermt moet dit voldoen aan zowel de Verordening (EU) 2017/745 betreffende medische hulpmiddelen en de Verordening (EU) 2016/425 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen

Dit technisch document (DTD) werd opgesteld voor de community- en artisanale maskers, die voldoen noch aan de Verordening (EU) 2017/745 / Richtlijn 93/42/EEG betreffende medische hulpmiddelen, (toepasselijke norm EN 14683:2019) noch aan de Verordening (EU) 2016/425 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen (toepasselijke norm NBN EN 149+A1:2009).

Dit technisch document kan evolueren zowel qua inhoud als qua vorm.

Delen uit dit document zijn afkomstig uit het document AFNOR-SPEC S76-001, waarvoor een toestemming is bekomen van AFNOR.

De integrale inhoud valt onder de copywriting regelgeving zie boek XI van het wetboek economisch recht.

Dit technisch document is geen Belgische norm. Tenzij anders bepaald door regelgeving, is het gebruik ervan volledig vrijwillig en wordt het gepubliceerd in de verzameling van normalisatiedocumenten van het NBN als een technisch document (NBN/ DTD).

Omdat dit document evolutief is en verbeteringen aangebracht kunnen worden door het NBN, wordt de lezer aangemoedigd om zich te registreren op de website van het NBN en zo automatisch de update versies te bekomen <https://www.nbn.be/nl/nieuwsberichten/zelf-mondmasker-maken-officiële-regels-experten>. Er is ook een FAQ beschikbaar.

De ondertekenaars kunnen in geen enkele hoedanigheid aansprakelijk worden gesteld.

1 Toepassingsgebied

Dit technisch document specificeert de minimale vereisten, confectie, onderhoud en gebruik voor de al dan niet herbruikbare communitymaskers, bedoeld om de risicofactor voor algemene overdracht van het infectieuze agens te beperken. Voor de artisanale maskers worden enkel basisrichtlijnen gegeven.

Zowel het community- als ook het artisanale masker zijn bedoeld voor gezonde mensen, die geen klinische symptomen van een infectie hebben en/ of vertonen en die niet in contact komen met mensen met dergelijke symptomen.

- Het communitymasker kan gebruikt worden door personen die ouder zijn dan 3 jaar. Dit masker moet maximaal doeltreffend zijn. Het masker is ergonomisch zo ontworpen om gedurende de volledig levensduur van het masker in direct contact te komen met de blote huid.
- Het artisanale masker moet zo doeltreffend mogelijk zijn.

OPMERKING: Bij gebruik van een community- of artisanale masker door kinderen is het sterk aangeraden deze onder supervisie te houden.

Het dragen van deze maskers is beperkt tot maximaal 4 u en heeft tot doel een barrière te vormen en zo een eventuele penetratie van ziekteverwekkers via de neus en/of via de mond te bemoeilijken, zowel bij de drager van het masker als van een persoon in zijn directe omgeving.

Deze maskers zijn niet ontworpen om de longen te beschermen tegen risico's in de lucht. Ze zijn ontworpen om de mond en de neus niet aan te raken. Ze zijn ontworpen om speeksel zo min mogelijk te laten rondvliegen tijdens het praten, hoesten of niezen.

Het gebruik van een community- of een artisanale masker wordt overwogen voor een persoon bv. die zijn huis verlaat om naar de plaats van uitoefening van de beroepsactiviteit te gaan, of bv. om zijn/haar aankopen te doen. Niet tegenstaande het gebruik van community of artisanale maskers gelden de regels van social distancing.

Voor het al dan niet verplicht dragen van een community- of artisanale masker moeten de actuele richtlijnen van de overheid gevolgd worden.

BELANGRIJK:

- Noch een community- noch een artisanale masker voldoen aan de vereisten van de maskers die vallen onder de Verordening (EU) 2017/745 / Richtlijn 93/42/EEG betreffende medische hulpmiddelen, (toepasselijke norm NBN EN 14683:2019) noch aan de Verordening (EU) 2016/425 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen (toepasselijke norm NBN EN 149:2001+A1:2009).
- Noch de community- noch de artisanale maskers zijn onderworpen aan een conformiteitsbeoordeling door een aangemelde instantie.
- In dit document is ervoor gekozen de term 'comfort masker' niet te gebruiken om verwarring te vermijden over de inhoud van de term.
- De fabrikant of de opdrachtgever zijn bevoegd om in-house verificatie- en validatietesten uit te voeren of dit in samenwerking met een testlaboratorium uitgerust met de passende testmiddelen uit te voeren.
- De drager wordt door het gebruik van deze maskers niet vrijgesteld van de toepassing van de essentiële maatregelen voor social distancing en handhygiëne.
- Het dragen van een masker vraagt aanpassing. De drager kan, zeker in het begin, het gevoel van minder ademlucht hebben.
- Let op, een mondmasker laat geen zware inspanning toe, bv intensief sporten.

2 Termen en definities

Voor de toepassing van dit document gelden de volgende termen en definities.

2.1

uitgeademde lucht

lucht uitgeademd door de drager

2.2

ingeademde lucht

lucht ingeademd door de drager

2.3

neusbrug

apparaat die het masker op de neus klemt en zo het masker beter doet aansluiten

2.4

hoofdbevestiging

stel linten of elastieken die aangewend worden om het masker op zijn plaats te houden

2.5

communitymasker

masker dat de neus, de mond en de kin bedekt en op zijn plaats wordt gehouden door de hoofdbevestiging (linten, elastieken) met bewezen efficiëntie

OPMERKING 1 bij de term: het communitymasker wordt voornamelijk in serieproductie gemaakt

2.6

artisanaal masker

DIY masker

masker dat de neus, de mond en de kin bedekt en op zijn plaats wordt gehouden door de hoofdbevestiging (linten, elastieken)

OPMERKING 1 bij de term: Het artisanaal masker wordt voornamelijk door particulieren gemaakt

OPMERKING 2 bij de term: Het artisanaal masker wordt indicatief vermeld in dit document

OPMERKING 3 bij de term: De termen artisanaal en DIY kunnen als synoniemen gebruikt worden. In de context van dit document zal de term artisanaal masker gebruikt worden.

2.7

ademhalingsweerstand

weerstand van een masker tegen de ingeademde (= weerstand bij inademen) of uitgeademde (=weerstand bij uitademen) luchtstroom

2.8

uitademventiel

terugslagklep waarmee de afgevoerde lucht uit het masker kan worden afgevoerd

2.9

inademventiel

terugslagklep die toelaat dat de inhaleerbare lucht in het masker kan komen en die voorkomt dat uitgeademde lucht via het inlaatkanaal vrijkomt.

2.10

drager

persoon die het masker effectief zal dragen (opzetten)

2.11

fabrikant

persoon of organisatie die het product maakt en/ of in de handel brengt

2.12

enkellagig

bestaande uit een enkele laag stof (textiel)

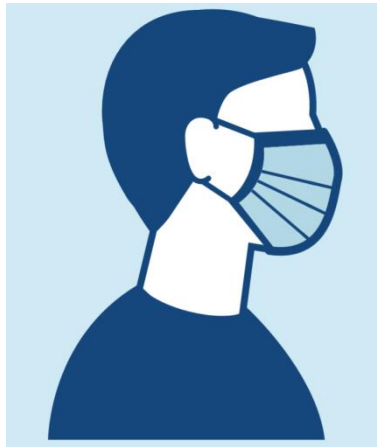
2.13

meerlagig

bestaande uit meerdere lagen stof (textiel)

3 Beschrijving

Zowel een community- als ook een artisaan masker bedekken de neus, de mond en de kin. Er wordt aangeraden dat deze maskers geen in- en uitademventiel hebben.

Figuur 1 – Voorbeeld voor de bedekking van het gezicht met een community- of artisaan masker (Bron: Creamoda]

Zowel een community- als ook een artisaan masker kunnen bestaan uit één of meerdere lagen en zijn gemaakt uit stof (textiel, bv. nonwoven, weefsel, breisel,..) met of zonder coating.

Beiden beschikken over een accurate hoofdbevestiging, welke strak afgesteld kan worden op de neus en de kin van de drager. Hierdoor kan een minimale afdichting gegarandeerd worden tegen de nabije omgevingsatmosfeer van de drager. Het masker is efficiënt zowel bij een natte of een droge huid van de drager, evenals bij het bewegen van het hoofd.

De community- en artisaan maskers kunnen in verschillende vormen en/of uit verschillende materialen ontwikkeld worden als enkelagig of meerlagig textiel.. Enkele voorbeelden worden gegeven in hoofdstuk 5.

OPMERKING: Een meerlagige constructie kan mogelijks het ademen bemoeilijken als de stof(textiel)lagen niet voldoende aan mekaar vasthechten, waardoor zij een afgesloten film over de mond creëren (in het bijzonder als de contact la(a)g(en) met de mondvochtig is/ zijn).

4 Benaming

De communitymaskers die voldoen aan de vereisten van dit document maken in hun gebruikersinstructies vermelding van NBN/DTD S 65-001:2020 “Community- en Artisanale maskers - Gids van de minimale vereisten, confectie, onderhoud en gebruik”.

5 Een community en/of artisanal masker maken

5.1 Algemeen

De afmetingen en vorm van de componenten moeten zo ontworpen zijn dat aan het einde van de fabricage het masker aangepast kan worden aan de morfologie van de drager.

De confectie van de componenten kunnen worden uitgevoerd door middel van (ultrasoon) lassen of door te stikken.

Tijdens het volledige proces moeten de hygiënische omstandigheden worden gecontroleerd teneinde risico's op besmettingen en/of contaminatie te voorkomen.

Specifiek voor communitymaskers:

- Het communitymasker waarborgt zijn efficiëntie gedurende zijn volledige levensduur.

- De beoordeling en het naleven van de hygiënische omstandigheden zijn de verantwoordelijkheid van de fabrikant.
- De fabrikant verzorgt alle bijhorende noodzakelijke documentatie.

5.2 Het ontwerp

5.2.1 Algemeen

De volgende ontwerpen zijn voorbeelden. Er zijn ook andere constructies toegelaten.

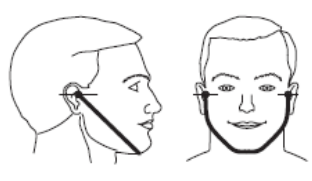
5.2.2 Mogelijke ontwerpen voor community- en artisanal maskers

- Type "multiface" wordt omschreven in 5.5.1.
- Type "eendenbek" wordt omschreven in 5.5.2.
- Type "plat gevouwen" wordt omschreven in 5.5.3.

5.2.3 Afstemming op de morfologie

Het community- of artisanal masker moet zo ontworpen worden dat het gedragen kan worden door een gemiddelde persoon van de beoogde bevolking. Voor het type "multiface" is er een ontwerp voor volwassenen en een voor kinderen beschikbaar.

De voorgestelde afmetingen zijn gebaseerd op bepaalde antropometrische gegevens van ISO/TS 16976-2:2015 "Ademhalingsbeschermingsapparatuur - Menselijke factoren - Deel 2: Antropometrie".

			
Bigoniale afstand (afstand tussen de kaakhoeken)	Lengte van menton- sellion (gezicht lengte)	Interpupillaire afstand (oogafstand)	Boog bitragus-gnathion
132,5 – 144,5 mm	123 – 135 mm	65 – 71 mm	295 – 315 mm

Figuur 2: Schema van de gelaatsafmetingen [Bron: ISO/TS 16976-2:2015]

5.3 Materialen

De gebruikte materialen voor de maskers moeten gedurende de volledige levensduur van het masker, een optimale werking garanderen. De levensduur wordt door de fabrikant opgegeven.

Aanbevelingen:

- 1) Er wordt aandacht gevraagd voor het gebruik van natuurlijke vezels (zoals katoen, wol, zijde, enz.) verwerkt in de community- en artisanale maskers. De redenen hiervoor zijn, dat deze vocht absorberen en hierdoor een potentiële kweekbodem voor bacteriën zijn bij langdurig gebruik. Om deze reden is het aanbevolen het gebruikte masker zo snel mogelijk, maar zeker dagelijks te reinigen (zie 5.6).

2) Er worden bij voorkeur materialen gebruikt die zo weinig mogelijk vezels vrijgeven. Vezels kunnen ingeademd worden en bij het uitademen kunnen bacteriën en virussen zich op deze vezels in de lucht verspreiden.

3) Bij gebruik van synthetische materialen wordt er aangeraden om een antistatische eigenschap in te bouwen, bv door koolstofvezels te gebruiken in het materiaal of een coating op het materiaal. Statisch geladen maskers kunnen (besmette) stofdeeltjes en vuil aantrekken.

OPMERKING: Meer informatie over linting vrije en antistatische materialen kan gevonden worden in bv NBN EN ISO 14644-5:2004 "Stof- en kiemarme ruimten en omgevingen - Deel 5: Beheer".

Bij de keuze van de gebruikte materialen is het aangeraden rekening te houden met de onderhoudsvorschriften (zie 5.6).

5.3.1 Onschadelijkheid voor huid, slijmvliezen en longen

5.3.1.1 Onschadelijkheid voor huid

Materialen die mogelijks in contact kunnen komen met de huid van de gebruiker mogen geen risico's van irritatie of nadelige gezondheidseffecten met zich meebrengen. Het masker en zijn componenten moeten vrij zijn van scherpe randen en bramen. Er mogen ook geen schadelijke chemicaliën en/ of kleurstoffen aanwezig zijn (zie ook 5.3.1.3).

5.3.1.2 Onschadelijkheid voor de slijmvliezen en longen

Materialen die irriterende stoffen in de ingeademde lucht kunnen afgeven, mogen geen gevaar of overlast voor de gebruiker vormen.

5.3.1.3 Gebruik van biocides

Het is niet aangeraden om materialen te gebruiken, die behandeld zijn met een biocide coating op synthetische basis:

- deze zijn niet bedoeld voor inhalatie,
- deze kunnen gevaarlijk zijn voor de algemene gezondheid,
- biocides kunnen hun werkzaamheid verliezen na wassen en drogen.

De meeste biocides zijn ook onderworpen aan de Verordening (EU) nr. 528/2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden.

5.4 Hoofdbevestiging

De hoofdbevestiging moet zo ontworpen zijn dat het community- of masker gemakkelijk aan- en uitgetrokken kan worden. Het moet sterk genoeg zijn om het masker op zijn plaats te houden.

Het moet voorkomen dat er ongemakken tijdens het dragen en/of overmatig aanhalen voorkomen wordt.

De hoofdbevestiging kan ofwel het hoofd of de twee oren van de drager omringen.

Het kan worden gemaakt door middel van een elastische of andere stoffen linten.

Het kan worden bevestigd op de enkele- of meerlagige constructie.

De hoofdbevestiging kan genaaid, gestikt of gelast worden. Andere bevestigingsmiddelen zijn ook toegestaan.

OPMERKING: Het gebruik van nietjes wordt ten sterkste afgeraden omdat deze een gevaar of hinder voor de drager met zich kunnen meebrengen.

5.5 Maatvoering en confectie

5.5.1 Communitymasker type “multiface”

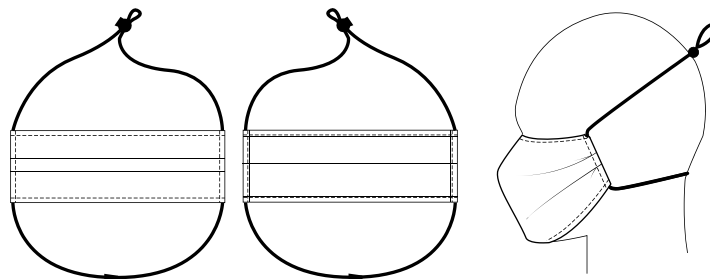
5.5.1.1 Algemeen

Dit type masker is eenlagig. Er is een versie voor volwassenen met een verstelbare hoofdbevestiging en een patroon voor kinderen > 3 jaar met een bevestiging via oorlussen.

5.5.1.2 Patroon

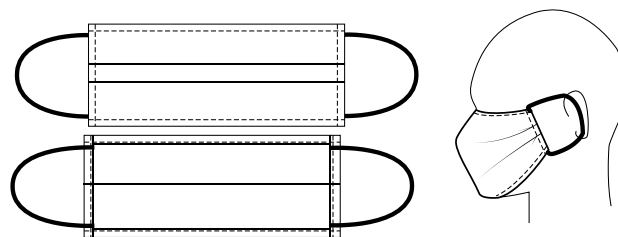
Het wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor de enkel laag community masker van het type "multiface":

A. Model voor volwassenen

Figuur 3: Design “multiface” voor volwassenen [Bron: Creamoda]

B. Model voor kinderen > 3 jaar

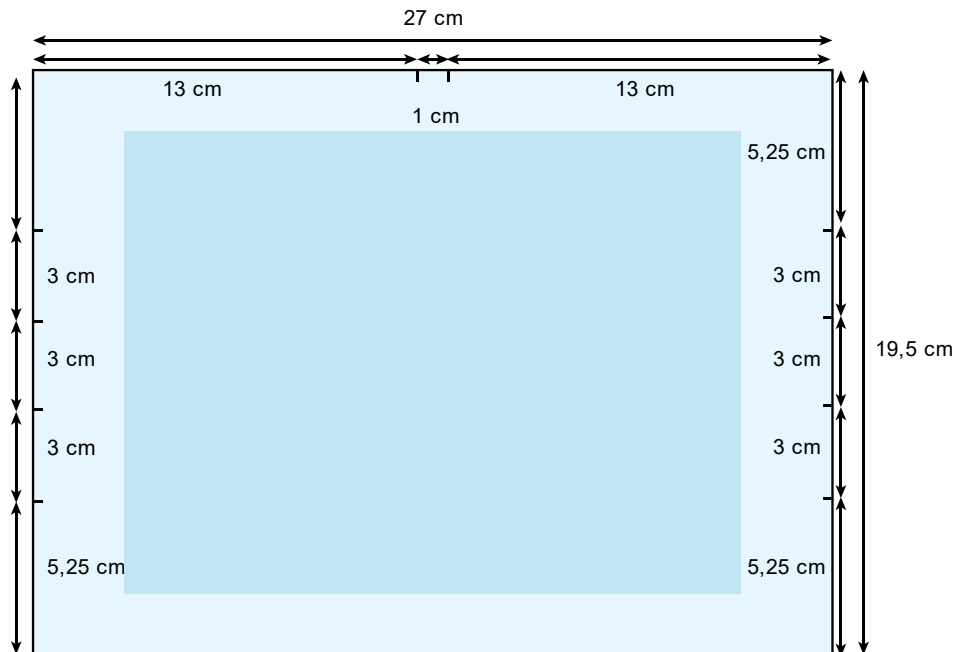

Figuur 4: Design “multiface” voor kinderen > 3 jaar [Bron: Creamoda]

5.5.1.3 Maatvoering

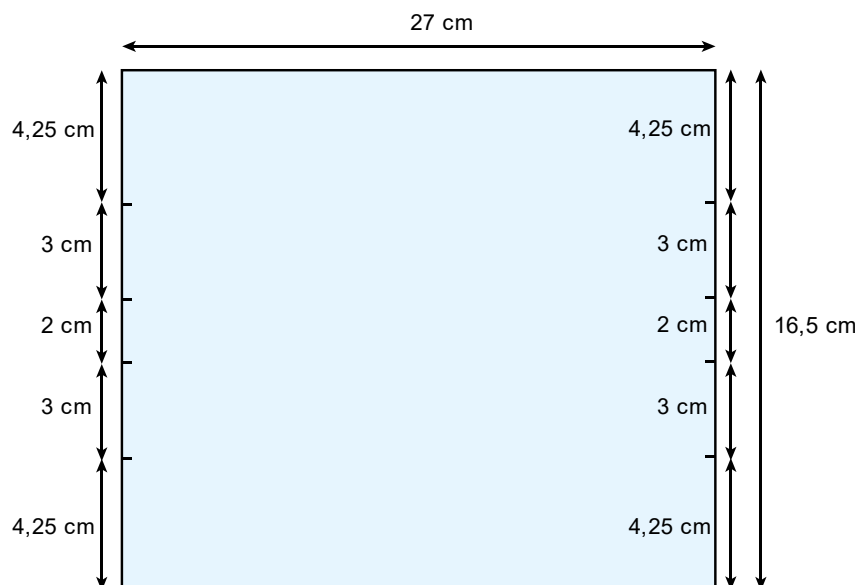
Het wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor het enkellaag communitymasker van het type "multiface".

A. Volwassenen

Figuur 5: "Multiface" – dimensionering van het doek, volwassenen [Bron: Creamoda]

B. Kinderen > 3jaar

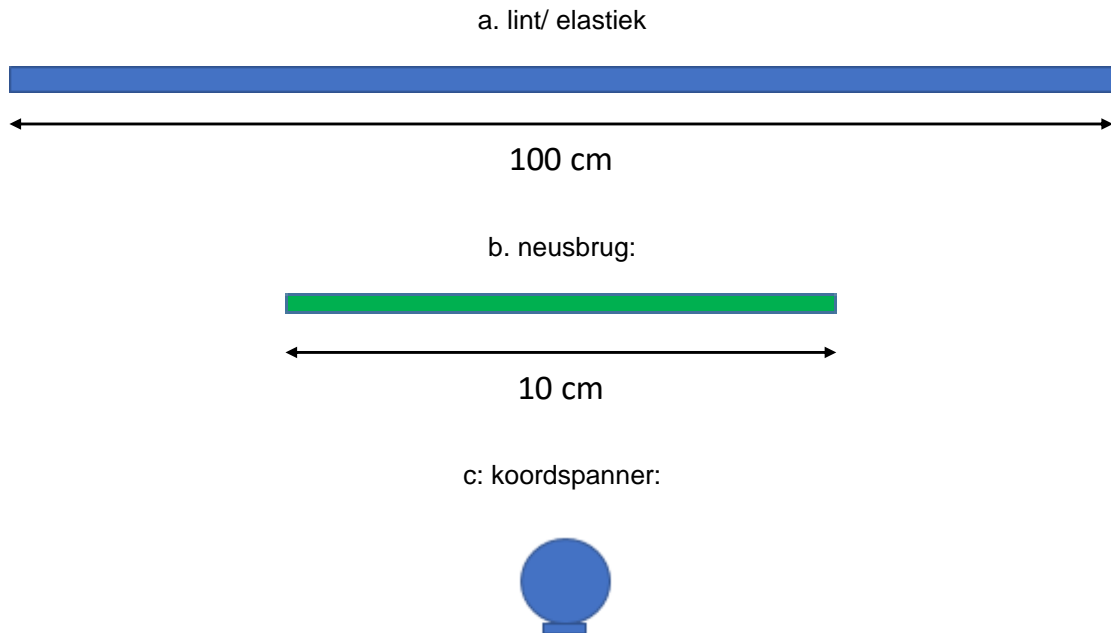

Figuur 6: "Multiface" – dimensionering van het doek, kinderen [Bron: Creamoda]

5.5.1.4 Verstelbaar lint/ elastiek

Er wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor het verstelbare lint/ elastiek van het communitymasker "multiface".

A. Volwassenen

Figuur 7: "Multiface" - dimensionering van de hoofdbevestiging - volwassenen [Bron: Creamoda]

B. Kinderen > 3 jaar

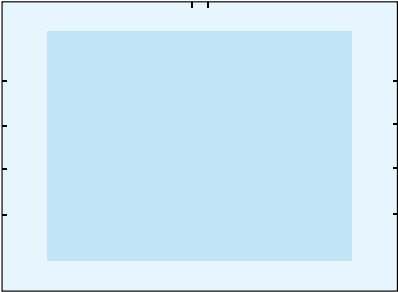

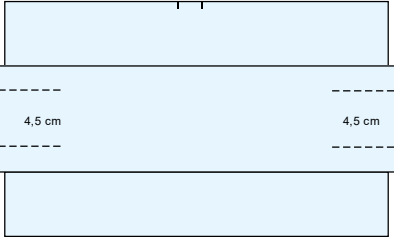
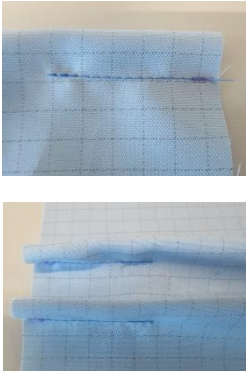

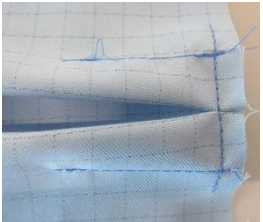
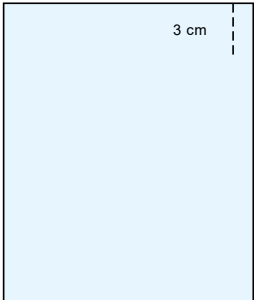

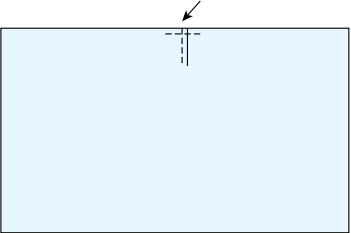
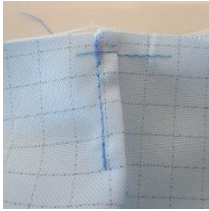
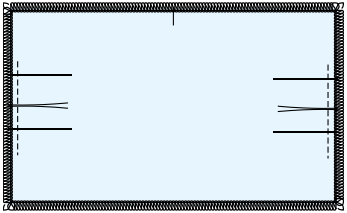

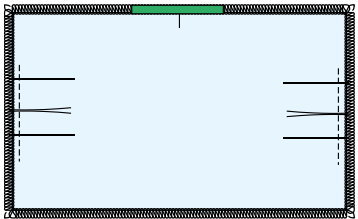

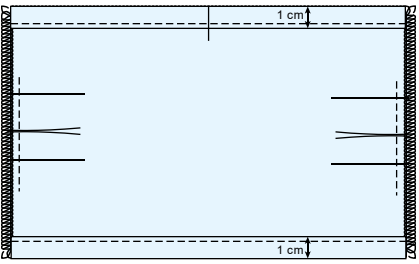

Figuur 8: "Multiface" - dimensionering van de hoofdbevestiging - kinderen [Bron: Creamoda]

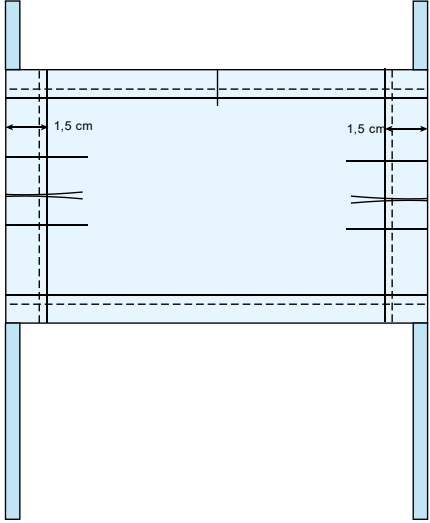
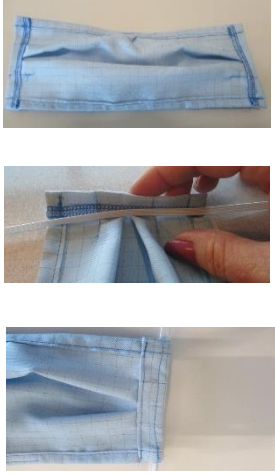
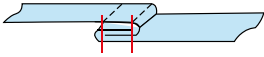

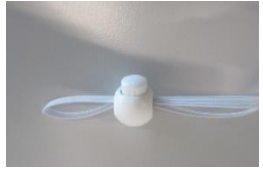
5.5.2 Confectie instructie

Om een communitymasker van het type "multiface" te maken, wordt aanbevolen de volgende stappen te volgen. Voor de serieproductie kunnen de steek types beschreven in ISO 4915:1991 gevolgd worden.

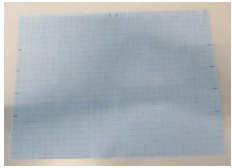
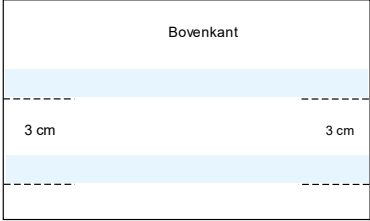
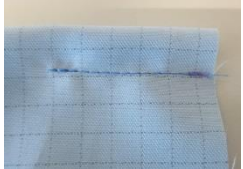
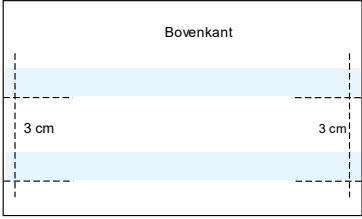
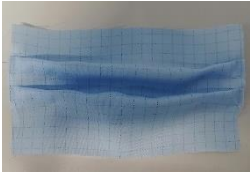
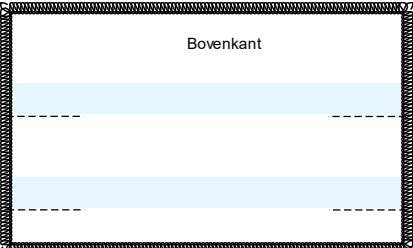
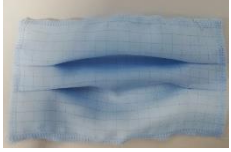
Tabel 1: Confectie instructie “multiface” volwassenen

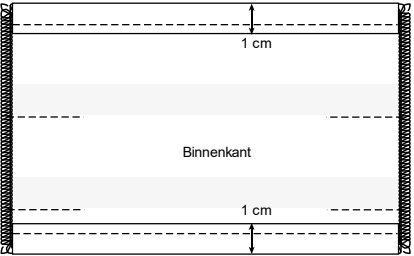
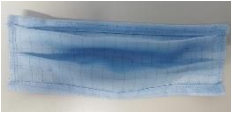
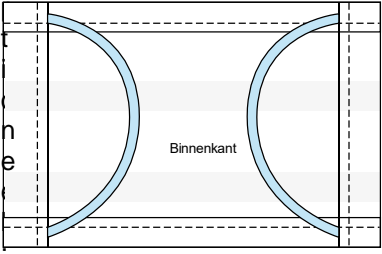
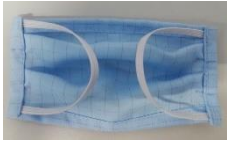
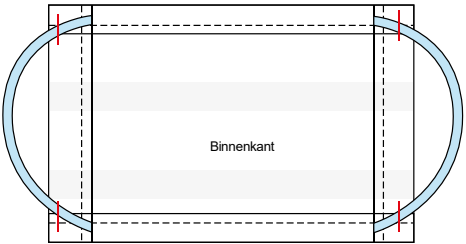
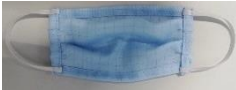
	Nodig materiaal	
<p>1. Snijd het patroondeel zoals aangegeven in 5.5.1.3 (A)</p> 	<p>Industrieel : snijtafel Artisanaal : schaar</p>	
<p>2. Stik 2 plooitjes met een lengte van 4,5 cm vast langs elke kant aan de binnenkant van het gesneden deel</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>3. stik de plooitjes vast aan de zijkant van het masker, de plooitjes moeten naar elkaar kijken langs de binnenkant</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>4. stik een plooitje bovenaan het masker met een lengte van 3 cm</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	

<p>5. Stik plooi tje vast bovenaan</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>6. Surfieeer het masker rondom</p> 	<p>Industrieel: 504 Artisanaal: zigzag</p>	
<p>7. vouw de zoom 1 cm om en stik een ijzerstaafje voor de neusbrug vast in het midden bovenaan.</p> <p>Optioneel: De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden</p>	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>8. Zoom het masker bovenaan en onderaan 2X omgevouwen op 1 cm</p> <p>Optioneel: De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden</p>	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	

<p>9. Zoom de zijkanten van het masker, met de elastiek of het lint er tussen, 2 X omgevouwen op 1,5 cm</p> <p>Optioneel:</p> <p>De naad kan na een eerste maal vouwen reeds vastgelegd worden. De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden.</p>	<p>Industrieel: 301</p> <p>Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>Opgelet , niet op de elastiek of het lint stikken</p>		
<p>10. Elastiek of lint samen stikken</p> 	<p>Industrieel: 301</p> <p>Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>11. Elastiek of lint gevouwen in de koordstopper spitten</p>	<p>manueel</p>	

Tabel 2: Confectie instructie “multiface” kinderen

	Nodig materiaal	
<p>1. Snijd het patroondeel zoals aangegeven in 5.5.1.3 (B).</p> 	<p>Industrieel : snijtafel</p> <p>Artisanaal : schaar</p>	
<p>2. Stik 2 plooitjes met een lengte van 3 cm vast langs elke kant aan de binnenkant van het gesneden deel. Daarvoor zijn langs elke kant 4 knipjes voorzien. Leg hiervoor telkens 2 knipjes op elkaar</p> 	<p>Industrieel: 301</p> <p>Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>3. stik de plooitjes vast aan de zijkant van het masker, de plooitjes moeten naar boven kijken langs de binnenkant</p> 	<p>Industrieel: 301</p> <p>Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>4. Surfileer het masker rondom</p> 	<p>Industrieel: 504</p> <p>Artisanaal : zigzag</p>	

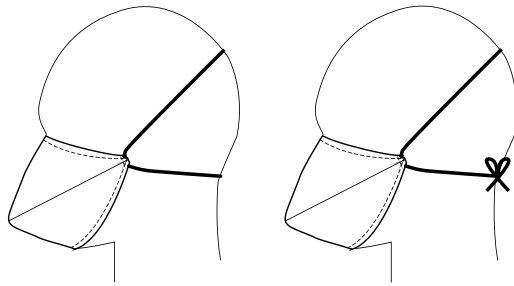
<p>5. Zoom het masker bovenaan en onderaan 2X omgevouwen op 1cm</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>6. Zoom de zijkanten van het masker, 2 X omgevouwen op 1 cm en voeg de uiteinden van de elastiek in de zoom O</p> <p>De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden.</p>	<p>Industrieel: 301 Artisanaal: stiksteek</p>	
<p>7. Leg de elastiekjes vast door middel van een stiksel</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	

5.5.3 Community- of artisanaal masker type " eendenbek"

5.5.3.1 Algemeen

Dit type masker kan enkel- of meerlagig zijn.

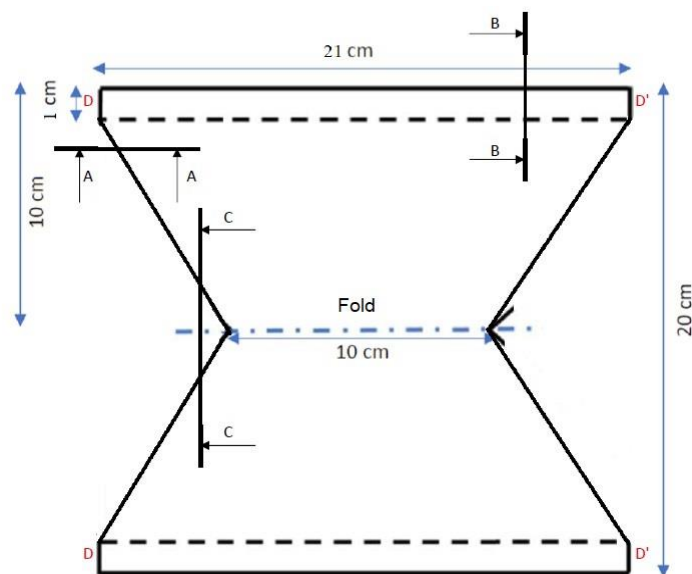
5.5.3.2 Patroon

Figuur 9: Design “eendenbek” [Bron: Creamoda]

5.5.3.3 Maatvoering

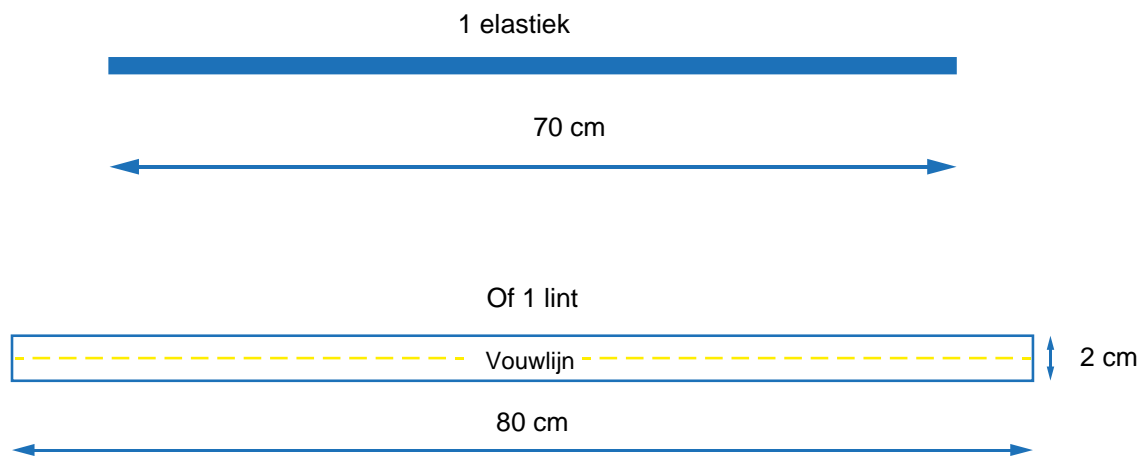
Het wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor het masker van het type "eendenbek":

Figuur 10: “Eendenbek” – dimensionering van het doek [Bron: AFNOR SPEC S76-001:2020]

5.5.3.4 Linten of elastiek

Er wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor de set linten van het masker type "eendenbek":

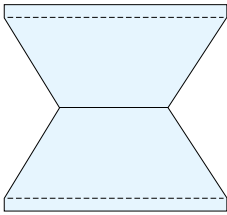
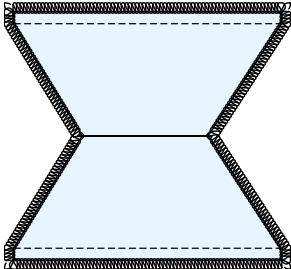
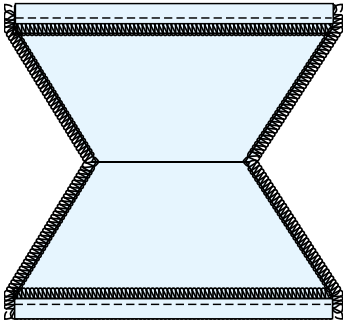
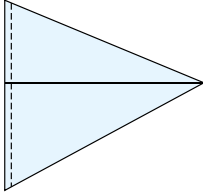

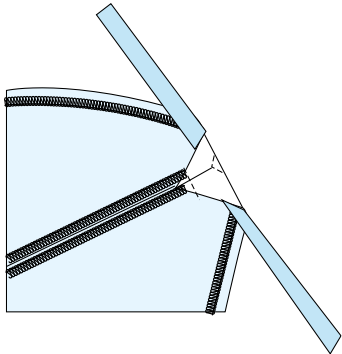
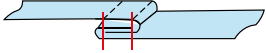
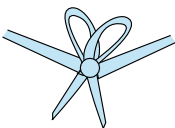
Figuur 11: "Eendenbek" - dimensionering van de linten [Bron: AFNOR SPEC S76-001:2020]

5.5.3.5 Confectie instructie "eendenbek"

Om een community- of artisanaal masker van het type "eendenbek" te maken, wordt aanbevolen de volgende stappen te volgen. Voor de serieproductie kunnen de steek types beschreven in EN ISO 4915:1991 gevolgd worden.

Tabel 3: Confectie instructie “eendenbek” [Bron: AFNOR SPEC S76-001:2020, aangepast]

	Nodig materiaal	
 <p>1. Snijd het patroondeel zoals aangegeven in 5.5.3.3.</p>	Industrieel : snijtafel Artisaanaal : schaar	
<p>2. Surfleer het masker rondom.</p> 	Industrieel: 504 Artisaanaal : zigzag	
<p>3. Zoom de twee randen af zoals aangegeven op 1,5 cm</p> 	Industrieel: 301 Artisaanaal : stiksteek	
<p>4. Vouw langs de vouwlijn, goede kanten op elkaar (buitenste stofoppervlak tegen buitenste stofoppervlak) en naai de randen. Draai.</p> <p>Uitzicht buitenzijde</p>	Industrieel: 301 Artisaanaal : stiksteek	

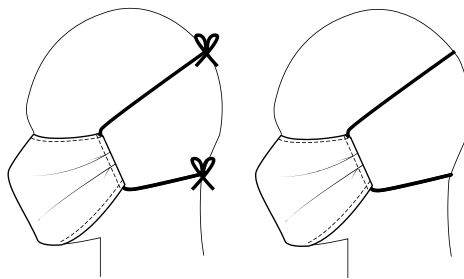
<p>5. Op het masker, draai de punt gevormd bij punt D (zie patroon) naar beneden naar de binnenkant van het masker. Rijk de elastische strook of lint onder de punt. Bevestig de punt door deze vast te stikken (parallel aan de elastische strip). Doe dit voor beide kanten.</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>6. Stik de 2 uiteinden van de elastische band. Op deze manier bevestigd, kan de elastische strook schuiven.</p> <p>Het lint kan geknoopt worden.</p> 		
<p>7. Het masker kan aansluitend gemaakt worden door middel van een handgemaakte knoop met de linten of in het elastiek</p>		

5.5.4 Community- of artisanaal masker type “plat gevouwen”

5.5.4.1 Algemeen

Dit type masker kan enkel- of meerlagig zijn.

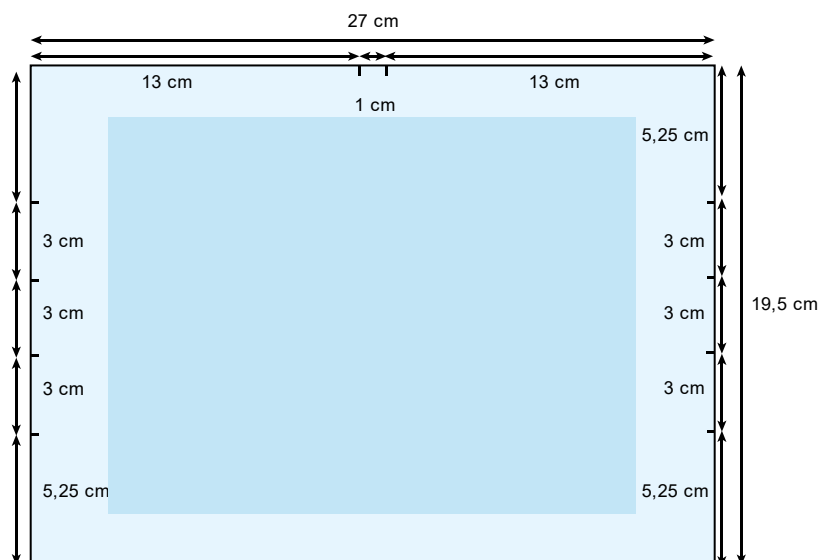
5.5.4.2 Patroon

Figuur 12: Design comfortmasker type “plat gevouwen” [Bron: Creamoda]

5.5.4.3 Maatvoering

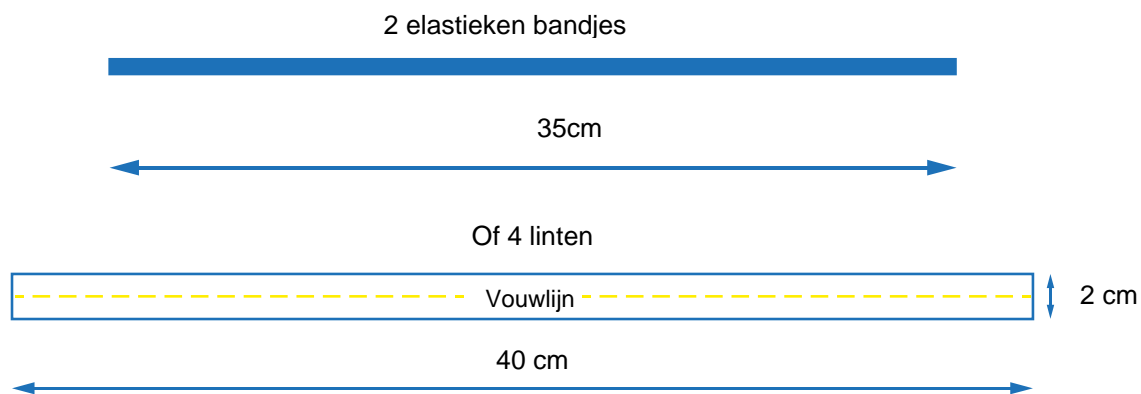
Het wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor de monolaag of de meerlagige samenstellingen van het “plat gevouwen ” masker:

Figuur 13: “Plat gevouwen” – dimensionering van het doek [Bron: AFNOR SPEC S76-001:2020]

5.5.4.4 Linten of elastiek

Het wordt aanbevolen om de volgende maatvoering te gebruiken voor de linten van het masker type "plat gevouwen":

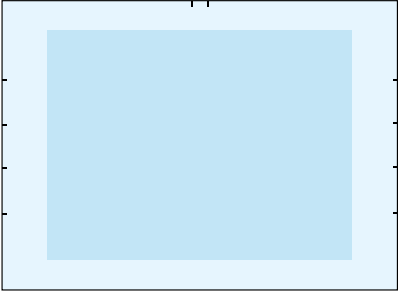

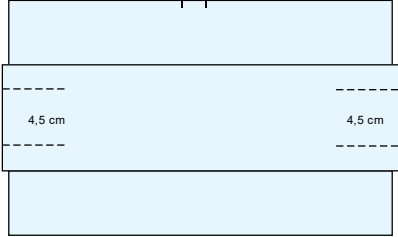
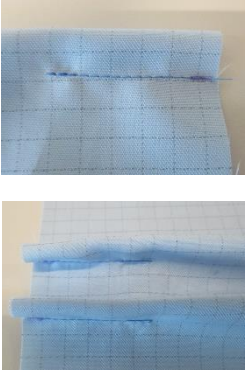

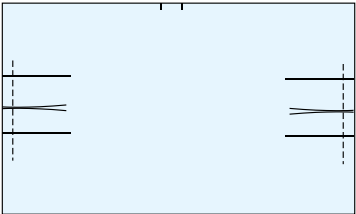
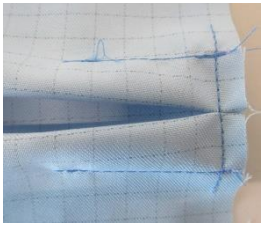
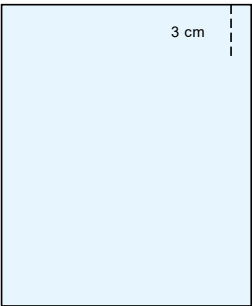

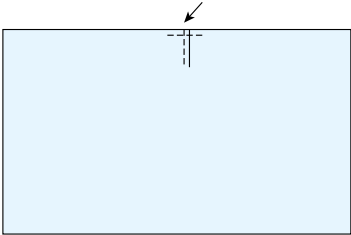
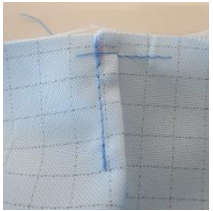
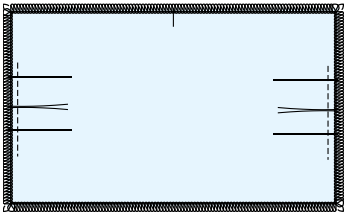

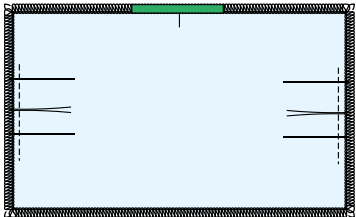

Figuur 14: “Plat gevouwen” - dimensionering van de linten [Bron: AFNOR SPEC S76-001:2020]

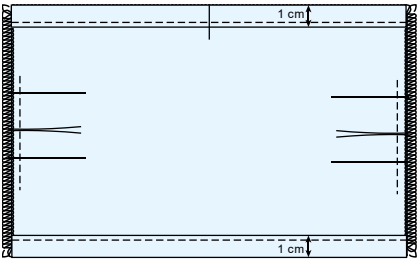

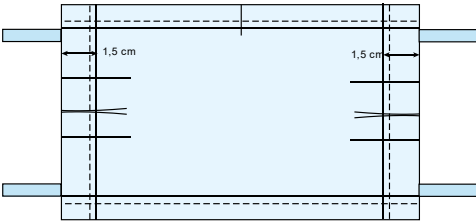

5.5.4.5 Confectie instructie

Om een community- of artisaanaal masker van het type "plat gevouwen" te maken, wordt aanbevolen de volgende stappen te volgen. Voor de serieproductie kunnen de steek types beschreven in ISO 4915:1991 gevolgd worden.

Tabel 4: Confectie instructie “plat gevouwen” – [Bron: AFNOR SPEC S76-001:2020, aangepast]

	Nodig materiaal	
<p>1. Snijd het patroondeel zoals aangegeven in 5.5.1.3 (A)</p> 	<p>Industrieel : snijtafel Artisanaal : schaar</p>	
<p>2. Stik 2 plooitjes met een lengte van 4,5 cm vast langs elke kant aan de binnenkant van het gesneden deel</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	

<p>3. stik de plooitjes vast aan de zijkant van het masker, de plooitjes moeten naar elkaar kijken langs de binnenkant</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>4. stik een plooiatje bovenaan het masker met een lengte van 3 cm</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>5. Stik plooiatje vast bovenaan</p> 	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>6. Surfileer het masker rondom</p> 	<p>Industrieel: 504 Artisanaal: zigzag</p>	
<p>7. vouw de zoom 1 cm om en stik een ijzerstaafje voor de neusbrug vast in het midden bovenaan.</p> <p>Optioneel: De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden</p>	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	

<p>8. Zoom het masker bovenaan en onderaan 2X omgevouwen op 1cm</p> <p>Optioneel: De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden</p>	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>9. Zoom de zijkanten van het masker, met de elastiek of het lint er tussen , 2 X omgevouwen op 1,5 cm</p> <p>Optioneel: De naad kan na een eerste maal vouwen reeds vastgelegd worden. De zoom kan eventueel vooraf ingestreken worden.</p>	<p>Industrieel: 301 Artisanaal : stiksteek</p>	
<p>Opgelet, hier het elastiek en het lint vaststikken</p>		
<p>10. De elastieken spannen rondom het hoofd De linten moeten geknoopt worden</p>		

5.6 Onderhoudsinstructies

5.6.1 Aanbevelingen voor onderhoud

- het masker doorstaat ten minste 25 onderhoudsbeurten.
- geen andere specifieke producten dan het neutraal wasmiddel gebruiken, bij voorkeur zonder wasverzachter.
- maskers altijd separaat met toegevoegde ballast (bv een oud badhanddoek) wassen om mechanische reinigungsactie te kunnen genereren.
- voor het desinfecteren moet er bij het wassen ten minste een temperatuur van 60 °C gedurende 30 minuten aangehouden worden. Gezien sommige huishoudelijke wasmachines dit bij een wasprogramma van 60 °C niet kunnen garanderen wordt het kookwasprogramma (hoogste temperatuur) aanbevolen.

5.6.2 Visuele controle na het onderhoud

De gebruikte materialen moeten bestand zijn tegen de in punt 5.6 gespecificeerde onderhoudsinstructies.

Als er eender welke schade aan het masker (mindere aansluiting, vervorming, slijtage, enz.) wordt gedetecteerd, wordt het masker als niet meer bruikbaar beschouwd en mag dan niet meer gebruikt worden en moet deze weggegooid worden (zie paragraaf 7.3).

6 Markering en informatie

Community- en artisanale maskers die te koop aangeboden of aan een breed publiek verdeeld worden moeten in de kleinste verpakking voor verkoop of verdeling de gebruikersinstructies bevatten met daarin:

- a) De naam, het handelsmerk, het adres, contactgegevens en elk ander identificatiemiddel van de fabrikant of leverancier (en EU importeur voor leverancier buiten de EU).
- b) Het nummer van dit document en de zichtbare aanduiding "communitymasker of artisanaal masker".
- c) De gebruiksduur aanbevolen voor het community- of artisanaal masker.
- d) Waarschuwingen
 - Dit product enkel mag gebruikt worden door kinderen > 3 jaar wegens verstikkingsgevaar en dat kinderen onder supervisie behoren gehouden te worden als zij dit product dragen.
 - Het dragen van een masker vraagt aanpassing, namelijk het gevoel van minder ademplucht te hebben, dit is normaal, het masker werkt.
 - Let op, een mondk masker laat zeker geen zware inspanning toe, bv intensief sporten.
- e) De aanbevelingen voor onderhoud (zie 5.6.1)).
- f) De volgende instructie: "Dit apparaat is geen medisch hulpmiddel in de zin van Verordening (EU) 2017/745 / Richtlijn 93/42/EEG noch een persoonlijke beschermingsmiddel in de zin van Verordening (EU) 2016/425.
- g) Het type model (multiface, eendenbek, plat gevouwen)
- h) Instructies voor gebruik en verwijderen van een communitymasker/ artisanaal masker in pictogrammen en/ of een omschrijving (zie hoofdstuk 9)
- i) Deze instructies moeten opgemaakt worden in de taal van de regio waar het masker zal verkocht of verdeeld worden.

7 Verpakking

Community- en artisanale maskers moeten zodanig worden verpakt dat ze voor gebruik tegen mechanische beschadiging en eventuele vervuiling worden beschermd. Individuele of groepsverpakkingen naar keuze van de fabrikant.

8 Testen van de communitymaskers

8.1 Algemeen

Deze testen beschrijven hoe de efficiëntie van een communitymasker kan aangetoond worden. Als de grondstofleverancier een test rapport voor testen op de grondstoffen kan voorleggen, (in house of door (erkend) test laboratorium) kan dit het opnieuw testen van het masker vervangen.

8.2 Visuele inspectie van het masker in nieuwstaat

De visuele inspectie wordt uitgevoerd door de fabrikant of het testlaboratorium op monsters in nieuwstaat.

8.3 Weerstandstest hoofdbevestiging

De verificatie van de treksterkte van de hoofdbevestiging gebeurt door het masker 5 keer te plaatsen en te verwijderen. Dit wordt uitgevoerd bij minimaal 3 proefpersonen met verschillende morfologieën.

8.4 Penetratie van enkel- en meerlagige componenten

De penetratie van het masker moet een filtercapaciteit van minstens 70 % hebben voor vaste deeltjes of voor vloeibare deeltjes, met een grootte van 3 µm.

De testen worden uitgevoerd overeenkomstig EN ISO 16890-2:2016 *of* EN 14683:2019 *of* EN 149:2001+A1:2009.

- Testen volgens EN ISO 16890-2:2016 moeten worden uitgevoerd met KCl of NaCl bij een luchtsnelheid van 1 m/s. De aanvankelijke partikel fractionele efficiëntie (initial particle fractional efficiency) van 3 µm deeltjes moet groter zijn dan 70%.
- Materialen getest volgens EN 149+A1:2009 voldoen aan de eis als een penetratiegraad van minder dan 30% (NaCl) wordt gemeten.
- Materialen getest volgens EN 14683:2019 voldoen aan de eis als een BFE (bacterial filtration efficiency) van meer dan 70% gemeten wordt.

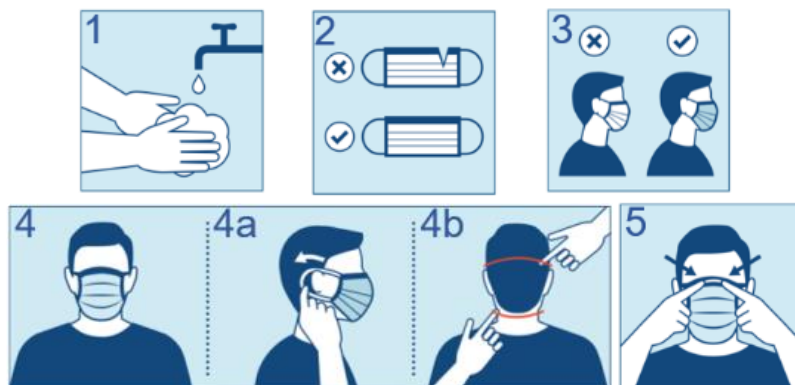
De retentie-efficiëntie is van toepassing op materialen die het door de fabrikant aangegeven aantal wasbeurten hebben ondergaan.

8.5 Luchtdoorlaatbaarheid

Het is wenselijk dat het drukverschil, gemeten volgens EN 14683:2019, kleiner is dan 70 Pa/cm² of dat de luchtdoorlaatbaarheid, gemeten volgens ISO 9237:1995 bij 100 Pa op een testoppervlak van 20 cm², groter is dan 100 l/s/m². Als een afwijkende waarde gebruikt wordt moet kunnen aangetoond worden dat het materiaal voldoende luchtdoorlatend is.

9 Instructies voor gebruik en verwijderen van een community- of artisanaal masker

9.1 Het masker dragen

Figuur 15: Instructies voor het dragen

Stap 1: Was je handen met water en zeep voordat je het masker aanraakt

Stap 2: Controleer het masker om er zeker van te zijn dat er geen gaten of scheuren in zitten

Stap 3: Houd het masker vast met de stijve buigbare strip naar boven en de gekleurde kant naar buiten gericht

Stap 4: Zet het masker op volgens het type masker dat u gebruikt:

4a: Gezichtsmasker met oorlussen: houd beide oorlussen vast, rek ze voorzichtig uit en haak ze achter de oren, zodat het masker neus, mond en kin bedekt

4b: Gezichtsmasker met linten/ elastische banden: trek de onderste lint/ band over uw hoofd en vervolgens de bovenste lint/ band, pas het masker aan zodat het neus, mond en kin bedekt

Stap 5: Vorm of knijp in de neusbrug om zich aan te passen aan de vorm van uw neus

[Bron: Creamoda]

9.2 Het masker verwijderen:

Figuur 16: Instructies voor het verwijderen

Stap 1: Was je handen met water en zeep voordat je het masker aanraakt

Stap 2: Raak de voorkant van het masker niet aan, omdat het mogelijks besmet is. Raak alleen de oorlussen / striklinten / banden aan.

Stap 3: Verwijder het masker volgens het type masker dat u gebruikt:

3a: Gezichtsmasker met oorkluisen: houd beide oorkluisen vast, maak ze los en til ze voorzichtig op om het masker te verwijderen

3b: Gezichtsmasker met linten/ elastische banden: til het bovenste lint/ band over uw hoofd en trek vervolgens het onderste lint/ band over uw hoofd, zonder de voorkant van het masker aan te raken

Stap 4: Gooi het masker in een gesloten wasmand

Stap 5: Was je handen met water en zeep voordat je iets anders aanraakt

[Bron: Creamoda]

9.3 Wegwerpen van beschadigd of einde levensduur community- en/ of artisanale maskers

Als een community- of artisanaal masker beschadigd of einde levensduur is, kan het, na wassen, met de gewone afval mee gegeven worden. Niet gewassen maskers moeten in een gesloten plastic zak ingepakt in een gesloten vuilbak weggegooid worden. Als een vuilbak voor medisch afval beschikbaar is, kan een niet gewassen gebruikte masker hierin gegooid worden.

Bibliografie

- [1] NBN EN 132:1999, *Ademhalingsbeschermingsmiddelen - Definities van termen en pictogrammen*
- [2] NBN EN 149:2001+A1:2009, *Ademhalingsbeschermingsmiddelen - Filtrerende halfmaskers ter bescherming tegen deeltjes - Eisen, beproeving, merken*
- [3] NBN EN 14683:2019 + AC:2019, *Medische gezichtsmaskers - Eisen en beproevingsmethoden*
- [4] NBN EN ISO 16890-2:2017 *Luchtfilters voor algemene ventilatie - Deel 2: Meting van fractioneel rendement en doorstromingsweerstand*
- [5] NBN EN ISO 9237:1995 *Textiel - Bepaling van de luchtdoorlatendheid van weefsels*
- [6] NBN EN ISO 14644-5:2004 *Stof- en kiemarme ruimten en omgevingen - Deel 5: Beheer*
- [7] ISO 4915:1991, *Confectie - Steektypen - Classificatie en terminologie*
- [8] ISO/TS 16976-2:2015, *Ademhalingsbeschermingsmiddelen - Menselijke factoren - Deel 2: Antropometrie*
- [9] AFNOR SPEC S76-001:2020 *Masques barrières Guide d'exigences minimales, de méthodes d'essais, de confection et d'usage*
- [10] www.info-coronavirus.be